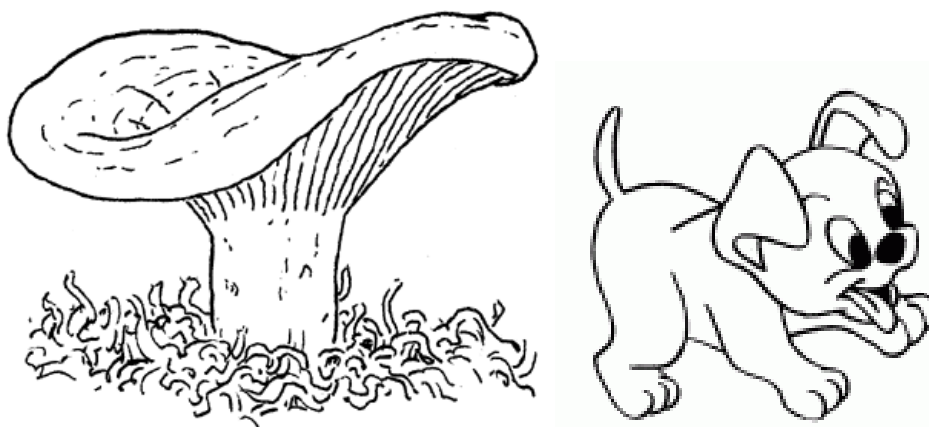

El gust per la lectura
Educació primària

ROVELLÓ
de Josep Vallverdú

GUIA PER AL PROFESSORAT
(cicle superior)

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

SEMINARI
“El gust per la lectura”
2009-2010
Educació primària

Direcció General d'Innovació
Subdirecció General de Llengües i Entorn
Servei d'Immersion i Ús de la Llengua

ROVELLÓ
de Josep Vallverdú

ISABEL ESCOBAR SANMARTÍN

NÚRIA ROFES OLIVÉ

ÍNDEX

I. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

1. Competències comunicatives	7
2. Objectius didàctics	11
3. Continguts	12
Bibliografia	13
Webgrafia	13

II. SOLUCIONARI

1. Abans de llegir	15
2. Mentre llegiu	19
3. Després de llegir	35

ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

Aquesta proposta didàctica sobre la lectura de la novel·la *Rovelló* ha estat elaborada amb diverses intencions:

- Ajudar els mestres a promoure en els xiquets i xiquetes la utilització d'estratègies que els permetin interpretar i comprendre autònomament la novel·la. Per fer-ho, es parteix de la perspectiva interactiva de la lectura segons la qual llegir és un procés d'interacció entre el lector i el text, i en què l'alumnat és un lector actiu que processa i examina el text.
- Intentar que l'alumnat senti plaer i gust per la lectura, que s'emocioni amb les aventures del Rovelló, que es posi a la pell d'aquest simpàtic i tendre personatge, que s'hi identifiqui, que gaudeixi dels detalls de les descripcions, que se sature de tanta riquesa lèxica...

Per això, totes les activitats d'aquest dossier són proposades. Cada mestre, tenint en compte les característiques del seu grup d'alumnes i, també, les seves opinions, decidirà quines activitats es realitzen i quines no, en quin moment i de quina manera.

1. Competències comunicatives

Tot i que se centra principalment en el personatge del Rovelló: qui és, com és, com creix, què fa, com se sent, què vol..., la proposta didàctica promou un treball per competències, la capacitat d'utilitzar els coneixements i habilitats, de manera transversal i interactiva, en contextos i situacions que requereixen la intervenció de coneixements vinculats a diferents sabers. Entre elles:

1. *Competència comunicativa lingüística i audiovisual*: capacitat de saber comunicar oralment (conversar i escoltar) i expressar per escrit el que hem llegit, les opinions sobre el que hem llegit, utilitzant diferents suports i diferents tipus de text i amb adequació a les diferents funcions. En aquest dossier es treballa més acuradament el text descriptiu (descripcions d'animals) i el text informatiu (elaboració de cartells).

2. *Competència artística i cultural*: suposa conèixer, comprendre, apreciar i valorar críticament diferents manifestacions culturals i artístiques, utilitzar-les com a font d'enriquiment i gaudi, i considerar-les com a part del patrimoni dels pobles.

L'alumnat té la possibilitat de conèixer, apreciar i valorar:

- El món del circ, espectacle artístic per excel·lència.
- La masia, tipus de construcció rural típica de Catalunya.
- ...

A més, suposa saber crear amb paraules, amb el propi cos, amb tota mena de materials...

Proposem als xiquets i xiquetes que s'imaginin el Rovelló, que el dibuixin, que inventin cartells per protegir els boscos, per buscar gossos perduts, per anunciar l'arribada d'un circ...

3. *Tractament de la informació i competència digital*: implica gestionar la informació, des de com accedir-hi fins a la seva transmissió, tot usant distints suports, incloent-hi l'ús de les TIC com a element essencial per informar-se, aprendre i comunicar-se.

L'alumnat ha d'entrar a diferents pàgines web i cercar-hi informació sobre:

- L'autor de la novel·la
- Diferents animals: els gossos, les fures, els llops...
- El circ
- Les masies
- ...

4. *Competència matemàtica*: implica l'habilitat per comprendre, utilitzar i relacionar els números, les seves operacions bàsiques, els símbols i les formes d'expressió i raonament matemàtic, tant per produir i interpretar distints tipus d'informació, com per ampliar el coneixement sobre aspectes quantitatius i espacials de la realitat, i per entendre i resoldre problemes i situacions relacionades amb la vida quotidiana, el coneixement científic i el món laboral i social.

L'autor de la novel·la en cap moment fa explícit el pas del temps. L'alumnat ha de prendre consciència del pas del temps. Quants mesos té ara el Rovelló? Quant de temps ha passat des que es va perdre fins que el Llisot el troba? Quant de temps ha passat des de l'inici fins al final de la novel·la? Mesos, anys?

També ha de situar-se en l'espai. El Rovelló camina molt des que baixa del cotxe fins que el troba el Llisot? Quin espai ha recorregut? I quan se l'emporta l'home del circ? Se l'emporta molt lluny? Com ho sabem? Quina distància ha de recórrer el Rovelló per tornar al mas?

5. *Competència d'aprendre a aprendre*: implica la consciència, gestió i control de les pròpies capacitats i coneixements des d'un sentiment de competència o eficàcia personal, i inclou tant el pensament estratègic com la capacitat de cooperar, d'autoavaluar-se, i el maneig eficient d'un conjunt de recursos i tècniques de treball intel·lectual per transformar la informació en coneixement propi.

En aquest sentit, el dossier planteja a l'alumnat una sèrie d'activitats assolibles, per la diversitat d'agrupaments:

- En **gran grup** guiat pel mestre, per discutir, per explicar, per decidir...
- En **petit grup o parelles**, per llegir cooperativament, per interactuar, per pactar, per compartir, per ajudar-se...
- **Individual**, per opinar, per llegir en silenci...

També, en les activitats del dossier s'ofereixen **estratègies per llegir**: anticipar, formular hipòtesis, establir propòsits de lectura, recapitular, resumir...; i per **escriure**: utilitzar un bloc de notes, respondre preguntes d'elecció, fer pluges d'idees, realitzar esquemes, plantilles...

Tot amb l'ànim de proporcionar bastida, ajut, perquè els alumnes siguin més autònoms i prenguin consciència del propi procés d'aprenentatge.

6. *Competència d'autonomia i iniciativa personal*: suposa l'adquisició de la consciència i aplicació d'un conjunt de valors i actituds personals i interrelacionades (responsabilitat, perseverança, coneixement de si mateix, autoestima, creativitat, autocrítica), el control emocional, de calcular riscos i afrontar problemes, així com la capacitat de demorar la satisfacció immediata, d'aprendre de les errades i d'assumir riscos.

I també la capacitat d'escollir amb criteri, d'imaginar projectes i de portar endavant les accions necessàries per desenvolupar les opcions i plans personals, en el marc de projectes individuals o col·lectius, responsabilitzant-se'n, tant en l'àmbit personal com en el social i laboral.

Moltes de les activitats del dossier ofereixen als xiquets i xiquetes la possibilitat de parlar dels seus sentiments, de les sensacions, de les seves emocions... partint sempre de les del nostre amic Rovelló.

Es tracta de crear un clima de confiança a l'aula en què els alumnes puguin parlar de:

- La por
- La tristesa
- La solitud
- La llibertat
- El rebuig
- Què significa fer-se gran, què hi ajuda
- Què significa madurar
- Com podem mostrar sentiments d'estima
- Què vol dir la felicitat, què ens fa feliços

7. *Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic*: suposa el desenvolupament i aplicació del pensament científicotècnic per interpretar la informació que es rep i per predir i prendre decisions amb iniciativa i autonomia en un món en què els avenços que es van produint són molt ràpids i tenen influència decisiva en la vida de les persones, la societat i el món natural.

Implica també la diferenciació i valoració del coneixement científic en contrast amb d'altres formes de coneixement, i la utilització de valors i criteris ètics associats a la ciència i al desenvolupament tecnològic.

Aquesta novel·la es va escriure fa quaranta anys. La societat ha canviat molt. Han canviat els entorns, les feines de les persones, les activitats col·lectives, els costums...

Moltes activitats del dossier van encaminades a fer prendre consciència a l'alumnat d'aquests canvis; també, a valorar-los. Els xiquets i xiquetes s'informen i opinen sobre:

- El món rural.
- Les comarques de Catalunya.
- Normativa per als usuaris dels automòbils.
- El tracte amb els animals.
- Els tractors.
- Els animals: els ocells, les fures, els llops...
- Les masies
- Els bolets
- Les tempestes
- El Nadal
- Les campanes
- El circ
- ...

8. *Competència social i ciutadana*: capacitat per comprendre la realitat social en què es viu, afrontar la convivència i els conflictes emprant el judici ètic basat en els valors i pràctiques democràtiques, i exercir la ciutadania, actuant amb criteri propi, contribuint a la construcció de la pau i la democràcia, i mantenint una actitud constructiva, solidària i responsable davant el compliment dels drets i obligacions cívics.

Al dossier es proposa el debat com a instrument de discussió organitzada per contrastar opinions sobre:

- Avantatges i inconvenients de viure als pobles.
- La conservació dels boscos.
- Els esmorzars saludables.
- La caça furtiva.
- Els maltractaments als animals.
- La utilització dels animals en el circ.
- ...

En els debats, els participants han d'escoltar el parer dels altres i exposar el propi, procurant posar èmfasi en els punts de coincidència i ens els de discrepància, i s'han de desenvolupar en un marc concret:

- Una durada prefixada.

- Un ordre en les intervencions.
- Un nombre determinat de participants.
- Un moderador.
- Un públic.

En els debats, l'alumnat aprèn a adreçar-se a una altra persona que té un punt de vista diferent i el dret a defensar el seu.

2. Objectius didàctics de l'Àmbit de llengües

- Adquirir l'hàbit de lectura com a font de plaer i de coneixement.
- Fer ús d'estratègies de lectura per a millorar la comprensió del text (abans, durant i després de la lectura): anticipar, deduir pel context, formular hipòtesis, recapitular, sintetitzar...
- Fomentar la lectura en parelles per ajudar els companys amb més dificultats.
- Motivar la lectura del llibre a través de la realització d'exposicions, decoracions i cartells, per implicar la resta de l'escola.
- Respondre correctament preguntes que impliquin una reorganització: esquematitzar, resumir, sintetitzar, classificar...
- Respondre correctament preguntes de comprensió literals, inferencials i d'opinió.
- Escriure cartes, cartells, anuncis, tenint en compte la seva estructura formal.
- Produir textos descriptius breus seguint un guió.
- Participar en debats tenint en compte els criteris d'organització: petició de paraula, respecte pels torns, adequació del to i la veu.
- Reproduir textos orals senzills (poemes, cançons) amb adequació de pronúncia, ritme i entonació.
- Saber extreure informació consultant diferents fonts: Internet, entrevistes personals, biblioteca, llibres de text, diccionaris, enciclopèdies...
- Conèixer i ampliar el vocabulari específic relacionat amb el món rural.
- Reconèixer les dades del llibre i la informació que ens aporten els indicadors gràfics de la portada i contraportada .

3. Continguts de Llengua catalana i literatura

Dimensió comunicativa: parlar i conversar

- Participació activa en les interaccions amb els companys i el mestre o la mestra en els debats i les activitats en grup.
- Interès per expressar-se amb claredat.
- Producció de textos orals (cançons i poemes) amb bona entonació, dicció i ritme.

Dimensió comunicativa: escoltar i comprendre

- Interès, atenció i respecte per les intervencions dels altres.

Dimensió comunicativa: llegir i comprendre

- Interès i hàbit per la lectura com a font de plaer i coneixement.
- Ús d'estratègies i habilitats lectores: abans, durant i després de la lectura.
- Recerca d'informació en diferents fonts consultades: Internet, biblioteques, diccionaris, enciclopèdies...
- Foment de la lectura en parelles.
- Utilització d'exposicions i cartells com a decoració de l'escola per crear expectació en la resta de l'alumnat.

Dimensió comunicativa: escriure

- Aplicació de l'estructura que determina la tipologia dels textos treballats: anuncis, cartes, descripcions, narracions.
- Creació de diferents tipologies textuals: narració, descripció, argumentació.

Dimensió literària

- Adquisició de l'hàbit de lectura a partir d'un tema proper i conegut per l'alumne.
- Lectura conjunta guiada per aprofundir en el sentit del text, aprendre a fer lectura crítica, així com per practicar algunes estratègies lectores, i aprendre a interpretar el llenguatge literari: comparació, sentit figurat, frases fetes...
- Reconeixement de les dades bàsiques d'un llibre i dels indicadors gràfics.
- Comprensió del llibre de lectura: caracterització del protagonista, comprensió de la trama, situació en el temps...

Bibliografia

DECRET 142/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària.

PALOU, J.; BOSCH, C. (coord.) *La llengua oral a l'escola: 10 experiències didàctiques*. Barcelona: Graó, 2005. (Biblioteca de Guix; 143)

SOLÉ, I.: *Estratègies de lectura*. Barcelona: ICE UB / Graó, 1992. (Materiales para la innovación educativa; 137)

VALLVERDÚ, J. *Rovelló*. Barcelona: la Galera, 2009. Edició especial 40è aniversari

Webgrafia

- <<http://www.xtec.es/recursos/socials/mapes/catalunya.htm>> [Consulta: 27 gener 2010]
- <<http://www.vallverdu.org>> [Consulta: 27 gener 2010]
- <<http://ca.wikipedia.org/wiki>> [Consulta: 27 gener 2010]
- <<http://www.edu365.cat/infantil/monperunforat/hivern/hivern.html>> [Consulta: 27 gener 2010]
- <<http://www.verbscatalans.com>> [Consulta: 27 gener 2010]
- <<http://www.antequem.cat/web/premsa/cuba7-annexos.pdf>> [Consulta: 27 gener 2010]
- <<http://blog.btv.cat/eltempdelpico/?p=609>> [Consulta: 27 gener 2010]
- <<http://www.xtec.cat/maresme/Campanars/campa.htm>> [Consulta: 27 gener 2010]
- <<http://lafura.cat/suplements/furamil/ELAFURA/ELAFURA3.HTM>> [Consulta: 27 gener 2010]

SOLUCIONARI

1. ABANS DE LLEGIR

1.1. Formulem hipòtesis i establim el propòsit de lectura

1.-3. Resposta oberta.

4. 1-d; 2-c; 3-d; 4-a; 5-b

5. Perquè se celebren els 40 anys de la primera edició.

6. Perquè se n'han fet moltes edicions.

7.

<i>Títol:</i> Rovelló
<i>Nom i cognoms de l'autor:</i> Josep Vallverdú
<i>Lloc i data de naixement:</i> Lleida, 1923
<i>Gènere:</i> novel·la
<i>Il·lustrador:</i> Narmas
<i>Llengua:</i> català
<i>Editorial:</i> la Galera
<i>1a edició:</i> abril 1969
<i>Última edició:</i> març 2009

8. 9. Resposta oberta.

1.2. Un cop d'ull a l'interior del llibre

<i>Rovelló</i>	
Nombre de capítols	14
Nombre d'il·lustracions	30
Els diferents apartats del glossari, que faciliten trobar les paraules que no enteneu	De la gent i de les cases
	Del camp
	Dels arbres i les plantes
	De les bèsties
	Estris
Autor del pròleg de la 1a edició	Joan Triadú
Nombre de total de pàgines	168

1.3. El Rovelló ha fet quaranta anys

Resposta oberta

1.4. La Terra Ferma

a)

Comarca

1. Les Garrigues
2. La Noguera
3. El Pla d'Urgell
4. La Segarra
5. El Segrià
6. L'Urgell

Capital

- Les Borges Blanques
- Balaguer
- Mollerussa
- Cervera
- Lleida
- Tàrraga

b) Ponent és una regió i unitat funcional de Catalunya. Dita també Comarques de Lleida de manera genèrica o Terra Ferma o Terres de Ponent, comprèn les comarques del Segrià, la Noguera, el Pla d'Urgell, l'Urgell, la Segarra i les Garrigues. En el Pla territorial general de Catalunya està definit com un dels set àmbits funcionals territorials. Junt amb la sotsvegueria de l'Alt Pirineu, és una de les sis veguereries proposades en l'Informe Roca.

Àmbits territorials

http://www.catpaisatge.net/img/catalegs_mapa.jpg

http://ca.wikipedia.org/wiki/Terres_de_Ponent

1.5. La sèrie de televisió

Sóc el **Rovelló**,
i sempre estic **content**.
Tant si és de dia,
com si es fa de **nit**.
M'agrada divertir-me,
tot ho vull **saber**.
Sempre que jo pugui,
bup, bup!
Amb tu aniré.

Vaig creixent i vaig **coneixent**,
moltes coses noves
m'ensenya la **gent**.
És molt important,
no perdre cap detall.
Mentre jo **jugo**,
bup, bup!
Vaig aprenent!

És tan bonic.
És tan **divertit**.
Que feliç em sento
de viure aquí.
Tots els ocellets
canten a prop meu.

No t'ho pensis més,
vine a viure amb mi!

Sóc el **Rovelló**,
i sempre estic **content**.

Tant si és de dia,
com si es fa de **nit**.

M'agrada divertir-me,
tot ho vull **saber**.

Sempre que jo pugui,
bup, bup!

Amb tu aniré.

1.6. Com s'imaginava el gos, l'escriptor, abans de crear-lo

Jo volia crear un gosset espavilat, tafaer, bon jan i de vegades un xic imprudent que, necessàriament, hauria de viure moltes aventures i passar peripècies d'upa.

Resposta oberta.

1.7. Aquesta novel·la us enganxarà ,segur!

1. Conèixer bé el català, o sigui, la seva llengua.
2. Estimar la gent que ens envolta, amb tot el que té al seu voltant, com les cases, els pobles, les eines, la terra, i la vida que s'hi fa.
3. Agradar-li molt d'explicar coses, amb el goig d'explicar-les i de fer-se entendre.

1.8. Estratègies de lectura

1. Entendre el significat d'una paraula pel «context», és a dir, pel text que l'acompanya. El sentit d'una paraula ens el diuen, moltes vegades, les paraules que formen la frase o tot el text que llegim abans i després de la paraula.
2. Buscar el significat d'una paraula al glossari que hi ha al final del llibre.

1.9. El plànol

Es veia un líquid espès i gris, amb el qual es barrejava un altre líquid més espès encara, de color fosc. En un moment havia llepat allò. I s'ho havia menjat. (p. 30)

Ous d'ocell

Als seus ulls aparegué una cosa que no havia vist mai. Era una mica rodona per dalt i tenia un peu, com una poteta. Era de color vermellós, canyella. (p. 46)

El primer rovelló

Tota la tarda se la passà el gosset inspeccionant els volts de la masia, i ningú no li digué res. (p. 57)

El mas Tolosa

Amb un bot es llançà al coll de l'home, plantat damunt la seva esquena. El gegant li donà un cop de puny a les costelles i se'l féu caure de sobre. (p. 125)

El Rovelló lluita amb l'home de la força

En Llisot va vestir-se de pastor nadalenc, amb una bona pellissa i una gaiata gruixuda i, la nit que li tocava, cridà el Rovelló, que ja s'havia endut al poble aquella tarda, per tal que l'acompanyés. (p. 83-84)

Poble de Llisot

1.10. Per saber-ne una mica més, del llibre i de l'autor

La novel·la ha estat traduïda al castellà, l'èuscar, el rus, el francès i l'italià.

Ha obtingut els premis següents:

Premi Folch i Torres, 1968
Premi CCEI, 1970
Premi J'aime Lire, 1990
Premi Bernard Versele, 1991
Premi Alice – 93 Cità de Sassari

La primera vegada que va tenir un gos a casa, el va tenir durant un matí.

En català ha estat editada 17 vegades.

2. MENTRE LLEGIU

2.1. «Bup, bup, bup!»

1. Activitat oberta.

2. El narrador és el mateix Rovelló.

3. *Un gos petit, pèl curt i cua curta i les orelles i la gana llargues, i amb moltes ganes de créixer i fer-se gros. Instal·lat en una masia, em faig amic de les bèsties i estimo la gent*

que m'ha acollit: ajudo els homes al treball, i a la cuina, tot ensumant-ne les olors, ajudo la dona escurant els plats. (pàgina 13).

4.

1. Aspecte general
2. Pèl
3. Cua i orelles
4. Aspiracions
5. On viu
6. Manera de ser
7. Què fa

5. Activitat oberta.

2.2. «La primera fugida»

1. 2. Activitats obertes.

3.

Com és	Un cadell ben viu i pelut, grassó. Té les potes robustes, curtes i un xic garrelles. Té el morro curt. És maldestre.
La seva mirada	Entre encuriosida, desemparada i entremaliada.
Què fa	Somica, es regira, badalla. S'ajeu al fons de la capsa, fet un cabdell. Respira molt fort, infla la pell peluda, dorm. Estira les orelles, arrufa el front, gemega. Ensuma: les herbes, la terra humida, el perfum de la dona... Té por.

4. Les coses han canviat!

Situacions dins del cotxe	Què s'ha de fer avui en dia
El gosset viatja a la falda de la nena o dins d'una capsa de cartró a la lleixa posterior de l'automòbil.	Els gossos, gats... han de viatjar en una caixa especialment dissenyada per a ser transportats. Si el gos és molt gros, ha d'anar al maletger, amb una xarxa que el separi dels seients.
Els nens s'aixequen, s'enfilen...	Tots els passatgers han de portar cinturó de seguretat. Els nens han de seure en una cadireta especial o en un elevador.

5. Activitat oberta.

6. És una sensació de por.

La por es manifesta acompanyada de:

- alteracions del ritme cardíac
- suor
- tremolors
- angoixa
- ...

7. 8. Activitats obertes.

2.3. «En Llisot»

1. Activitat oberta.

2. Diferències:

1. El pal del paller.
2. El forat del seient del tractor.
3. La branca que hi ha a terra.
4. El llum del tractor.
5. La pedra de la façana de la masia.
6. El dit del Llisot.
7. L'ull del gos.

3.

Personatge	Adjectius, comparacions...
Llisot	Cepat Somrient Tractorista
Sanda	Perdiguera Magra Lleugera
Mullat	Perdiguer Tabalot Cridaner Enjogassat
Tia Nyera	Sorruda
Arròs	Revellit Fort com un roure
Pauet	Vell Treballador

4. Qüestionari sobre els tractors

- *Quin carnet has de tenir per poder conduir un tractor?* El mateix que per conduir un cotxe: B.

- Quina és l'edat mínima per conduir un tractor? La mateixa que per conduir un cotxe: 18 anys.
- Saps quina és, aproximadament, la velocitat màxima que pot agafar un tractor? 50 km/h
- La majoria de tractors són de gasolina o de gasoil? De gasoil.
- Quantes persones hi poden pujar? una.
- Coneixes alguna marca de tractor? Fendt, John Deere, Ebro, New Holland, Lamborghini, Massey Ferguson, Ford, Renault, Mercedes-Benz, Kubota...
- Són iguals les quatre rodes del tractor? No, les dues del davant són molt més petites.
- Per a què serveix la cabina d'un tractor? Per protegir el tractorista del fred, de la calor, del vent, de la pluja...

5. Activitat oberta.

2.4. «Sol en la nit»

1. Activitat oberta.

2.

- El primer que va fer el gosset a la nit és buscar menjar.
- Va trobar ous de moixó.
- Els va trobar a terra.

3. El gosset va menjar ous de perdiu. També podien ser d'ànec, de polla d'aigua o de guatlla.

4. El gosset, sol en la nit, la segona sensació que experimenta és la de por i el primer enemic que troba és la rata.

5. Ordre correcte:

2	<i>La bèstia agressora féu un bot i caigué damunt el gosset, però aquest, fent-se una bola, rodolà cap a una banda... i també ell féu un segon bot i s'enfilà en una pedra que els homes havien col·locat per fer un rústec fogó... Va acular-se a la paret i es disposà a saltar ell també contra la bèstia.</i>
---	---

1	<i>A la cabana hi havia algun altre animal. Una bèstia gairebé tan grossa com ell. Una bèstia que apuntava el morro endavant, ensumant-lo. La sentia allí a la vora. Va obrir ben bé els ulls i reculà una mica, cap a la paret, però la bèstia se li acostava. Sentia un alè fred, un morro punxegut que s'apropava. Era una rata.</i>
---	---

4	<i>Ell, el gos, tenia necessitat de deixar anar el seu miol,...de la gorja li va sortir un lladruc... Dins la cabana, el lladruc, agut i nerviós, ressonà fort, dur, retopà en les pedres i la rata reculà, fent unes esses totes confuses, entaforant-se un moment a la palla.</i>
---	---

6	<i>Tant de soroll i tanta violència no convenien a la rata, que emprengué fugida.</i>
---	---

5	<i>El gosset, enardit, féu un bot i avançà per la palla de terra i engegà una seguida de cinc lladrucs,...tornà a saltar damunt la llosa... La llosa caigué i ell també, alçant una polseguera cendrosa.</i>
---	--

3	<i>La rata corria per la cabana una mica desorientada o volent-lo desorientar a ell. Xisclava amb xiscles curts, com xiulets, potser també esfereïda, perquè les rates són covardes.</i>
---	--

6. Activitat oberta.

7.

*Va voler imitar-los, i es rebolcà també ell, però se li va omplir el nas de pols i estossejà una estona. **Pardals** (pàgina 35)*

*Va ensumar-la, va llepar-la i la va trobar dolça. **Figa** (pàgina 36)*

*Quina agilitat! Quina sort,també de poder enfilat-se d'aquella manera tan ràpida. **Sargantana** (pàgina 37)*

*Va caminar per la vora, fins al lloc on aquesta s'enfonsava en una passera, una mena de gual, i des d'allí va poder beure. **Aigua** (pàgina 35)*

8.

viarany: camí / senderó

guaitant-los: mirant-los / observant-los

fressa: soroll / brogit

inabastable: inassequible / inassolible

9.

Situacions que ajuden el gosset a madurar, a «fer-se gran»	
☐	La gana. Busca menjar i descobreix nous aliments fins ara desconeguts per ell: els ous, les figues...
☐	Entendre que hi ha moixons, i que saben volar! com els pardals.
☐	La por. Descobreix que té enemics, animals que li volen fer mal. Aprèn a defensar-se. Descobreix els seus lladrucs, que l'ajuden a plantar cara a la rata.
☐	El perill, que l'enforteix, que li fa més fortes les cames.

- ❑ La set. Aprèn a beure, a fer anar la llengua. Fins aleshores només havia begut amb biberó.
- ❑ Enyorar les persones. Recordar-se que l'acaronaven. El desig de tornar-ne a trobar per tenir afecte, companyia...
- ❑ La decepció, quan un home li dóna un cop amb el peu. Intentar entendre-ho.
- ❑ L'instint de superació, quan busca menjar, quan lluita amb la rata, quan està cansat i continua caminant, quan...
- ❑ L'experiència. Cada situació nova que viu li aporta experiència per afrontar millor la següent, amb més rapidesa i sense caure en els mateixos paranys.
- ❑ Conèixer món, observar petits animals com ara les sargantanes.
- ❑ Haver de fer servir el seu instint per estar alerta, per avançar esdeveniments, per no caure en paranys, per trobar les persones...

10. 11. Activitats obertes.

2.5. «Un gos boletaire»

1. c) El gosset descobrirà, sense ser-ne conscient, els rovellons.

2. Activitat oberta.

3.

ESTIMEM LES NOSTRES MASCOTES

- Gratar el caparró de la bestiola.
- Agafar-la en braços.
- ...

4.

panteixar- respirar

aclofar- asseure's

tustar- copejar

5. Activitat oberta.

6. El gosset s'educa

QUÈ ha d'aprendre	COM li ho ensenyen- COM ho aprèn
A demanar que té una necessitat: pipí o caca, o a aguantar-se fins que pugui fer-la sense embrutar res de les persones.	En Llisot s'ajup vora l'animal, li agafa el cap i li ensenya la senalla que ha embrutat, li ho diu.

A obeir ordres: a no moure's d'un lloc quan el seu amo li ho diu, a anar-hi.	El Llisot li diu: no et moguis d'aquí! Anem! Vine!
A distingir les olors.	Va descobrint que té olfacte, ensumant, i descobrint les olors, amb el morro a terra
Que no totes les accions tenen les mateixes conseqüències: no sempre que els moixons s'enlairen deixen un niu a terra amb ous que es poden menjar.	Per assaig-error.
Què ha de fer quan les persones li xiulen o el criden.	Prova de fer el mateix que l'última vegada: amagar-se perquè el Llisot el busqui i després l'acaroni.
Quan fa enfadar les persones.	Primer té por, però després s'acotxa davant del seu amo, abaixant les orelles.
A buscar bolets.	El Llisot li ensenya un tros de rovelló i li diu: això és un rovelló! El Llisot li ensenya el bony d'un bolet i li diu: busca!, busca! El gosset ensuma i amb la pota descobreix el bolet. El Llisot li torna a ensenyar el bolet i li diu: molt bé!
A esperar que li donin instruccions.	Reprimint els impulsos: quan veu els rovellons i no els fa malbé.

7. És diu Rovelló. Perquè l'hi ha posat el Llisot, perquè troba rovellons.

2.6. «Fent les paus»

1. Activitat oberta.

2.

MULLAT, SANDA, ROVELLÓ

Eriçà el coll, retrocedint i demostrant, amb les dents enfora, que aquell visitant no li agradava. (p. 54)

Sanda

Estava impacient per jugar amb aquella menudesa. (p. 54)

Mullat

L'empaità, certament, i es posà a fer tombs per vora el munt de feixos. (p. 54)

Sanda

<i>Escandalitzava amb els seus lladrucs tot el terme. (p. 54)</i>	<i>Sanda</i>
<i>S'amagà dins uns feixos d'ametller tots embardissats. (p. 54)</i>	<i>Rovelló</i>
<i>T'ensenyaré el camí de la feixa de l'Albi, el safareig, la peixera... (p. 54)</i>	<i>Mullat</i>
<i>Havia agafat un drap i el rebregava, invitant-lo a jugar. (p. 54)</i>	<i>Mullat</i>
<i>Els ossos no els podia encara arrossegar i va deixar-los. (p. 54)</i>	<i>Rovelló</i>
<i>Un parell de vegades féu una corredissa vers el camí per on s'havia allunyat el minyó amb el tractor. (p. 54)</i>	<i>Rovelló</i>

3.

En Rovelló és feliç quan...
1. S'adona que ja té nom.
2. Pot dormir tranquil·lament vora la panxa de la Sanda, com si fos sa mare, i li llepa les potes i la panxa, i ...

4.

Quan En quin moment del dia	A la tarda.
On En quin lloc	A l'entrada, vora la porta de l'antiga cotxera.
Per què Per quin motiu va succeir	El Rovelló es va topar amb els gats de la masia i els va empaitar per convidar-los a jugar.
Com va succeir	Amb les ungles primes, esmoladíssimes i retràctils.
Què va succeir	El gat menys vell va esgarrapar el nas del Rovelló i li va fer sang.
Quines conseqüències va tenir	El Rovelló va aprendre que els gats no són mai amics dels gossos.

Frase feta: *Ésser com gat i gos.*

5. El Rovelló creix.

- 1) El Rovelló té dos mesos.
- 2) Se li havien fet les dents fortes.
- 3) Ara el Rovelló ja pot rosegat ossos.
- 4) Abans havia de menjar sopes.
- 5) Les hi feia la tia Nyera.
- 4) L'únic que li fa festes és el Llisot.

2.7. «El gall i una tombarella»

1. En Rovelló és un gos intel·ligent.

- a) Estira les mitges perquè la tia Nyera li faci cas.
- b) Va gratar el terra del costat del galliner fins obrir-se un vall i passar la tela metàl·lica per sota.
- c) S'amaga i no diu pas que ha estat ell.
- d) Rosega el cordill.

2. La memòria del Rovelló

Títol del capítol	Acció	Conseqüència	Aprèn amb premi o càstig?	Descripció del premi
«El gall i una tombarella»	Perseguint una llagosta trenca una plata de porcellana.	El deixen sense dinar.	càstig	
«Fent les paus»	El gat esgarrapa el gos.	Sap que no ha de jugar amb aquests animals perquè li ha fet una ferida.	càstig	
«Un gos boletaire»	Troba rovellons.	En Llisot li explica que no s'han de fer malbé. Li dona menjar si en troba més.	premi	Comestible: esmorzar
«El gall i una tombarella»	Fa una tombarella per cridar l'atenció.	L'oncle Pau li dona sopa si la torna a fer.	premi	Comestible: plat de sopa amb un ou.
«Sol en la nit»	Baralla amb la rata.	El gos aprèn què és un enemic.	càstig	
«El gall i una tombarella»	Segona baralla amb una rata.	L'Arròs acaba matant-la amb una forca.	premi	Verbal: "Ets un valent" Gestual: li passa la mà pel cap
«El gall i una tombarella»	El gos s'entreté estirant unes mitges de la Tia Nyera.	La tia agafa una canya i l'empaita.	càstig	

2.8. «El Nadal»

1.

- a) Un paisatge típic d'hivern.
- b) Tindrà quatre mesos, ja que a la pàgina 60 ens diuen que tenia dos mesos de vida.
- c) No; perquè és temps per estar en família i al camp no hi ha gaire feina.
- d) Missa del gall, parcs infantils, representacions teatrals relacionades amb les festes (pastorets) conta-contes, etc.
- e) Sí. La gent aprofita per anar de vacances; són festes més comercials...
- f) Comença el 21 de desembre i acaba el 21 de març.

2. Activitat oberta.

3. Vol dir que s'estava fent gran.

4.

- Ara era molt llarg de potes i les orelles se li havien fet una mica peludes i caigudes cap als costats.
- En Rovelló ho vivia malament, se'n sentia molt, s'entristia, perquè encara que hagués crescut, ell se sentia jove i enjogassat.

5. Activitat oberta.

6. No va tenir en compte que els gossos tenen un olfacte molt desenvolupat.

7.

Capítols 1, 2, 3, 4, 5, 6	Capítols 7 i 8
Potes curtes (p.19)	Llarg de potes. (p. 80)
Anava en tractor amb una senalla. (p. 43)	Corria darrere del tractor. (p. 80)
Menjava pa estovat. (p. 56)	Menjava pa. (p. 58)
Orelles curtes.	Orelles peludes. (p. 80)
Passes curtes i insegures. (p. 29)	Caminava tot estarrufat. (p. 84)
Li agraden molt els ous. (p. 31)	Aprèn que els ous no són menjar de gos. (p. 87)
Les persones sempre l' havien tractat bé. (p. 37)	Aprèn a ser una mica malfiat (p. 89)

8. Les situacions difícils són quan el Rovelló queda atrapat a la trampa i quan els nois li llancen pedres.

2.9. «La caça de la guineu»

1. Activitat oberta.
2. El Rovelló és llanut i gruixut de potes.
3. Activitat oberta.
- 4.

Plantejament

1. *Presentació de la situació:* l'Arròs porta els gossos a caçar una guineu. Explica que les guineus són animals molt llestos capaços d'enganyar l'home.
2. *Espai on succeeix la narració:* en un tossal, en una terra que s'havia conreat anys enrere però que ara era erma.
3. *Descripció dels personatges:*
 - *L'Arròs:* anava vestit amb passamuntanyes, sabates gruixudes, un gec llarg i un tapaboques.
 - *El Mullat i la Sanda:* gossos perdiguers de pèl curt, acostumats a la cacera.
 - *Rovelló:* no havia caçat mai.
4. *Pàgina d'inici del plantejament:* 91.
5. *Pàgina final:* 94.
6. *Frase que tanca el plantejament:* Aquí quiets.

Nus

1. *Descripció del cau de la guineu:* tenia tres forats per poder fugir; també li servien de ventilació.
2. *Accions que fa l'Arròs davant el cau:* tapa les dues sortides amb pedres, cava la tercera fent un sot gran, i així successivament en les altres restants. Comença a fer tres fogueres al davant de les boques per tal de fer sortir la guineu mig asfixiada.
3. *Actitud dels gossos:*
 - *Sanda i Mullat:* tremolaven tant d'impaciència com de fred.
 - *Rovelló:* es va posar a lladrar en veure caure la neu.
4. *Conseqüència de l'acte del Rovelló:* la guineu va sortir del cau. Els dos gossos perdiguers i l'Arròs amb l'escopeta la persegueixen.
5. *Fugida de la segona guineu:* era més petita i vermellosa, i amb les orelles més dretes.

6. *Acció del Rovelló*: la va empaitar amb passes potents. El gos era incansable i volia demostrar qui era. L'Arròs, mentrestant, s'escalfava en el foc, pensant que el Rovelló no servia per caçar.
7. *Pàgina final del nus*: 97.
8. *Frase que descriu el final del nus*: Si no és caçador ni res!

Desenllaç

1. *Espai on es desenvolupa la baralla*: en un semicercle de roques.
2. *Accions que fa el Rovelló per cridar l'atenció dels gossos i de l'arròs*: lladrar de forma insistent.
3. *Descripció ordenada de la baralla*:
 - La guineu va ferir el Rovelló, a l'orella.
 - Tots dos es rebotaven per terra.
 - La guineu el mossegà furiosament.
 - El Rovelló es defensà amb les seves gruixudes potes.
 - El Rovelló posà les dues potes una contra el coll i l'altra contra el ventre de la guineu, li premé el clatell amb la boca i estrenyé una estona.
 - La guineu respirava a poc a poc; quedà esmorteïda.
4. *Conseqüència de l'acte del Rovelló*: la guineu va morir.
5. *Accions que fa l'Arròs*:
 - Amb la guineu: la va posar dins el sac i va decidir vendre'n la pell.
 - Amb el Rovelló: l'agafà i se'l posà sota el braç.
6. *Ferides del Rovelló*: una orella plena de sang, ferides al capdamunt de totes quatre potes i al morro.
7. *Accions dels altres gossos*:
 - Mullat*: tenia ganes de jugar
 - Sanda*: li va llepar les ferides
8. *Premi obtingut*: el millor lloc a la vora del foc i el plat de sopes més ple.
9. *Pàgina final del desenllaç*: 101.
10. *Frase que descriu el final del desenllaç*: Aquell dia el millor lloc a la vora del foc...

2.10 «El Rovelló al circ»

1. Activitat oberta.

2. El que té molta importància per al Rovelló és l'afecte. Frases:

- *El Rovelló enyorava en Llisot, el seu primer amic.*
- *El Rovelló es va quedar una mica trist. Potser en Llisot no se l'estimava, ja?*
- *El Rovelló, per trobar afecte, es repenjava tant com podia amb l'Arròs, que se l'enduïa al bosc.*

3. S'ha guanyat el respecte caçant la rata, caçant la guineu i fent-se gran.

4.

- 1) El Rovelló s'avorria.
- 2) Va veure que l'Arròs, tot mudat, se n'anava cap al poble.
- 3) Va sentir tocar les campanes.

5. El Rovelló es troba sol.

- 1) Quan la gent del poble se'n va a dinar i no sap on anar perquè no coneix ningú.
- 2) Quan, després de dinar, l'Arròs entra en un cafè.

6.

- La tombarella que havia practicat amb l'oncle Pauet.
- Perquè en Llisot estigués content d'ell, el perdonés d'haver baixat al poble, perquè li fes festes i en deixés de fer a la noia (estava gelós).
- El públic va aplaudir molt.

7.

- Li va posar el morrió perquè no fes soroll ni s'escapés.
- Volia endur-se'l amb la tropa del circ i fer-lo participar de l'espectacle.
- A voltar món.
- Se sent molt malament. Té por, ràbia, se sent impotent, amb ganes de recuperar la llibertat.

8. Activitat oberta.

2.11. «El defensor»

1. Activitat oberta.

2.

El Rovelló del circ	
<i>On viu</i>	En un furgó.
<i>Com el tenen</i>	Lligat, sempre lligat.
<i>Què menja</i>	Patates bullides, greixum i terrossos de sucre.
<i>Què fa</i>	Tombarelles perquè l'home li doni sucre.
<i>Com se sent</i>	Trist, molt trist.
<i>Què troba a faltar</i>	La llibertat, el mas.
<i>Qui enyora</i>	El Llisot.

3.

Tornava ben begut i es va entrebancar amb la cadena del gos.

4. Resposta oberta. Però s'ha d'incidir en el fet que les injustícies ens fan actuar. A més a més, la noieta també l'havia ajudat primer, deslligant-lo.

5. Sí, ja que en el capítol introductori ens diu que *actua en un circ una temporada*.

6. Es troba lluny, perquè les persones dels pobles parlaven altres llengües diferents a les del Llisot. Es dedueix, doncs, que han canviat de zona geogràfica.

7. 8. Activitats obertes.

9. *Una sola idea el guiava: retrobar les persones que l'estimaven, els indrets coneguts, els animals que li havien fet companyia: en Llisot, l'Arròs, els avis del mas, la Sanda, el Mullat.*

2.12. «Fent de llop»

1.

a) El Rovelló, perquè haurà de viure en estat salvatge.

b) Perquè quan no troben aliment van a buscar els ramats i maten les ovelles.

c) El llop i les set cabretes, La caputxeta vermella, Pere i el llop, Els tres porquets.

d) El Rovelló haurà de caçar i menjar animals més petits que viuen als boscos i a les muntanyes. També menjarà fruits (però només si no troba cacera).

e) No, perquè se suposa que el Rovelló està a molta distància del mas i el títol no ens dona cap indici que això succeeixi.

2. Activitat oberta.

3.

Necessitats bàsiques	Què fa	Com ho fa	On ho fa
Descansar	Dorm	Buscant un recer.	En una cova natural.
Menjar	Caça	Seguint el soroll del cascavell, seguint l'olor i posant la pota al coll del furó.	En una llodriguera de conills.

4. Justificació:

L'autor ho justifica dient:	Nosaltres ho justifiquem, amb base científica buscant informació als llibres de Medi...
<i>El Rovelló havia d'esmorzar. En la vida salvatge, per més que ens sobti, els més grossos es mengen els més petits. (p. 132)</i>	

5. Activitat oberta.

2.13. «Un pot a la cua»

1. Activitat oberta.

2.

Sentiment Sensació	Quan...
<i>Avorriment</i>	Té ganes de jugar amb els gossos dels pastors i aquests no li fan cas perquè són molt responsables en la seva feina: fer córrer les ovelles, amuntegar-les, vigilar-les.
<i>Rebuig</i>	A la masia de la plana, l'empaita el boc, l'escriu la dona i l'home li llença un bastó perquè marxi.
<i>Por</i>	A la vila gran, el mercat li recorda la Festa Major i li ve por que no se l'enduguin uns altres artistes de circ.
<i>Tristesia</i>	Li va semblar veure el tractor verd del Llisot.
<i>Tranquil·litat</i>	Quan passeja per la plaça del mercat entre els homes, vedells, ovelles...
<i>Dolor</i>	L'home forçut el reconeix i se'n vol venjar passant-li un filferro pel cap i estrenyent-li molt el coll.
<i>Perill</i>	Intueix que uns homes el volen atrapar i tancar en una caixa grossa amb rodes.

<i>Esfereïment</i> <i>Despit</i> <i>Soledat</i> <i>Dolor</i>	L'home de la furgoneta li lliga a la cua un cordó amb un pot.
<i>Nerviosisme</i>	Sent un soroll que li és familiar.

3. Activitat oberta.

2.14. «L'últim esforç»

1. Activitat oberta.

2.

Verbs que fan l'acció del Rovelló més ràpida...

Formes no personals		
<i>Infinitiu</i>	<i>Gerundi</i>	<i>Participi</i>
Respirar Batre Saber Arribar Veure Llucar Lladrar Sortir Ensumar Moure	Caient Botant Saltant Caminant	Caigut Estirat
Indicatiu		
<i>Pretèrit imperfet</i>	<i>Plusquamperfet</i>	<i>Passat simple</i>
Caminava Treia Investia Escoltava Nedava Volava Esgotava Portava Respirava	S'havia punxat Havia menjat Havia begut	Travessà Avançà S'espolsà Arribà Estossegà S'arrossegà Escoltà Trobà S'adonà Respongué Corregué Vingué Retrocedí Sentí Pogué
Condicional		
Netejarien Embenarien		

3.

Personatge	Mostres d'afecte
<i>Sanda</i>	El llepa.
<i>Llisot</i>	Li acaricia el cap. Li diu: Rovelló, menut! El renta. El fa jeure ben condicionat.
<i>Rovelló</i>	Fa la tombarella per correspondre les seves atencions.

4. Activitat oberta.

3. DESPRÉS DE LLEGIR

3.1. Presentació

Jo, Rovelló,
instal·lat en una masia,
em faig amic de les bèsties
i estimo la gent que m'ha acollit:
Ajudo els homes al treball,
i a la cuina,
tot ensumant les olors,
ajudo la dona, escurant els plats.
Faig de tot. Ah!
i fins sóc artista de circ
una temporada.

3.2. Les matrícules

Ho sabem perquè hi ha la inicial de l'Estat corresponent:

A Àustria	D Alemanya
SK Eslovàquia	E Espanya
F França	P Portugal

3.3. Taller d'escriptura

Activitat oberta.

3.4. L'esmorzar saludable

Activitat oberta.

3.5. Les endevinalles

Es tracta de l'ou.

3.6. El gosset descobreix que té olfacte

Qui els necessita?	Per a què?	On actuen?	Algunes races utilitzades
Policia	Detectar drogues	Duanes Escorcolls	Pastor alemany Dòberman
Bombers	Buscar persones desaparegudes.	Terratrèmols Catàstrofes	San Bernardo
Caçadors	Seguir el rastre d'un animal.	Bosc Muntanya	Perdiguer de Burgos Podenc eivissenc Podenc mallorquí Cocker Setter irlandès Beagle Pointer
ONCE	Acompanyar persones cegues.	Ciutat Pobles Cases	Labrador retriever
Exèrcit de salvament i detecció d'explosius	Detectar bombes i armes	Guerres Atemptats	Pastor alemany

3.7. El rovelló

<p>El rovelló és un bolet de la família de les russulàcies, <u>poc apreciat gastronòmicament</u>. El seu nom científic és <i>Lactarius sanguifluus</i>.</p> <p>Es caracteritza per desprendre, quan es talla, una mica de líquid de color <u>groc que podria semblar orina</u>.</p> <p>Es troba en <u>fagedes</u>, sobretot a la regió <u>atlàntica</u>. Vol <u>el fred</u> i és propi de boscos assolellats i de terres baixes.</p> <p>Els rovellons <u>no surten sempre al mateix lloc</u>, és per això que entre els boletaires <u>no s'amaga</u> la informació dels indrets on trobar-los.</p> <p><u>El més d'agost</u> és quan comencen a sortir els primers rovellons coincidint amb les <u>altes temperatures</u>.</p> <p>Les rovelloneres són llocs on solen <u> vendre </u> els bolets de forma abundant.</p>

El **rovelló** és un bolet de la família de les russulàcies, dels més apreciats gastronòmicament. El seu nom científic és *Lactarius sanguifluus*.

Es caracteritza per desprendre, quan es talla, una mica de líquid de color vinós que podria semblar sang o òxid (rovell) i que en poc temps es torna de color verdós. D'aquí el nom amb que se'l coneix.

Es troba en pinedes, sobretot a la regió mediterrània. Vol calor i és propi de boscos assolellats i de terres baixes.

Els rovellons surten sempre al mateix lloc, és per això que entre els boletaires s'amaga la informació dels indrets on trobar-los.

Al més de setembre és quan comencen a sortir els primers rovellons coincidint amb les temperatures més fresques.

Les rovelloneres són llocs on solen sortir els bolets de forma abundant. En aquests llocs hi ha un extens miceli ocupant el substrat i cada temporada floreix amb els cobdiciats bolets.

<<http://ca.wikipedia.org>>

3.8. La conservació dels boscos

Activitat oberta.

3.9. La micologia

Micologia: part de la biologia que estudia els fongs.

Micòleg: persona versada en micologia.

3.10. La masia

Activitat oberta.

3.11. Les tempestes

Activitat oberta.

3.12. Els avantpassats

Activitat oberta.

3.13. Un Rovelló alt i gros com...

Activitat oberta.

3.14. Les gallines no volen?

Activitat oberta.

3.15. Galls i gallines

- *Ser la gallina dels ous d'or*: persona o cosa que proporciona béns o coses útils.
- *Tenir la pell de gallina*: tenir fred.
- *Ets un/a gallina*: ser una persona covarda.
- *Posar la pell de gallina*: fer esgarrifar.
- *Pota de gall*: arruga que surt al costat dels ulls.

- *Missa de gall*: missa de la nit de Nadal.
- *A Nadal creix el dia un pas de gall*: el dia es fa més llarg.
- *Altre gall li cantaria*: seria una altra cosa.

3.16. Els caquis

- Color carabassa
- Zones properes a la Mediterrània
- Caqui
- Octubre
- Palo Santo

3.17. Nadal

- Missa del gall: 24 de desembre
- Nadal: 25 de desembre
- Caga tió: 25 de desembre
- Sants innocents: 28 de desembre
- L'home dels nassos: 31 de desembre
- Sant Esteve: 26 de desembre

3.18. Les campanes

- Ofici avui dia desaparegut per l'electrificació de les campanes.
- Acostuma a ser el sagristà del poble o l'agutzil.
- En Rovelló hauria sentit un toc de festa.

3.19. El circ

- Per anunciar que havia arribar el circ al poble, per fer-se publicitat.
- Cartells, megafonia, ràdio, televisió...

3.20.

Trapezista: persona que fa exercicis de gimnàstica o d'acrobàcia en un trapezi.

Malabarista: persona que es dedica a fer jocs d'habilitat, com anar llançant enlaire boles, bastons o altres objectes i agafar-los de manera que no caiguin a terra. També fan equilibris amb molts objectes alhora.

Domador: persona que doma animals.

Pallasso: artista de circ que diverteix i fa riure el públic, sobretot els infants. Els pallassos van disfressats amb robes de colors i porten la cara molt pintada i alguns porten nassos grossos de color vermell.

Mag: persona que fa màgia. Els mags que actuen als teatres també es diuen il·lusionistes.

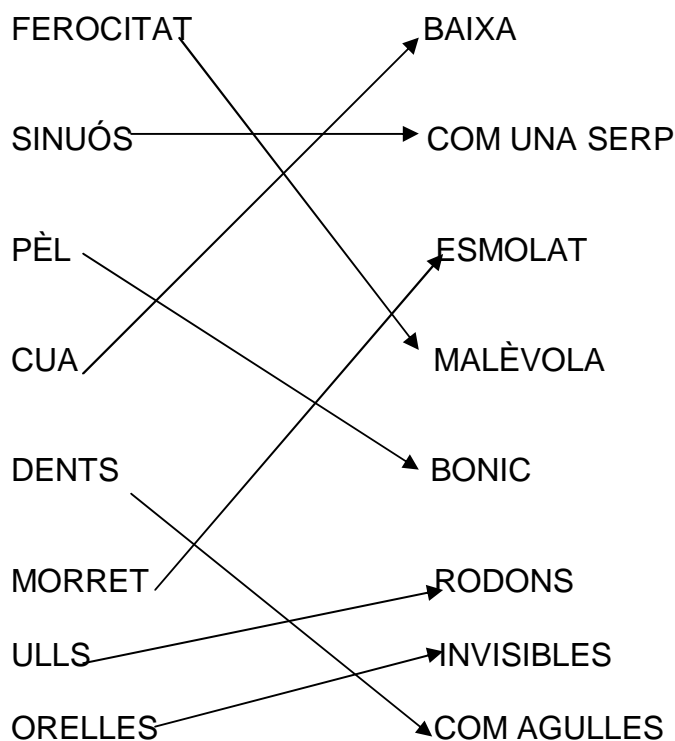
Funàmbul: persona que camina, balla i fa equilibris sobre una corda estirada.

<http://www.dicdidac.cat>

El Rovelló, al circ, hi va veure: dos nens malabaristes, una noia funàmbula, un home domador.

3.21. El furó

Relaciona amb fletxes:

3.22. Per saber-ne més!

A l'hora de caçar sempre hi ha un punt d'incertesa a l'ambient, ja que el comportament de les fures és molt imprevisible. Per això és corrent penjar-los un picarol remenut al coll que permeti poder localitzar la fura mentre treballa i preveure'n la sortida per agafar-la de seguida si convé.

3.23. Caça furtiva

Activitat oberta.

3.24. El gos llop

El gos

- Té una gran relació amb les persones.
- N'hi ha, aproximadament, de 800 races.
- Una dieta únicament carnívora pot no ser adequada per a ells.
- Les seves habilitats sensorials han estat utilitzades pels humans.

El llop

- Els seus ulls són de color groc daurat.
- Sempre viuen en bandades.
- És un animal nocturn, és més actiu de nit.
- Té les mandíbules fortes i les urpes llargues.

3.25. Descripció del Rovelló

Activitat oberta.